

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:		Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:	
Pe un an	160 Lei		Pentru publicațiuni oficioase, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei.	
Pe jumătate de an	80 „			
Pe un pătrar de an	40 „			
Un număr	3 Lei.			
Pentru străinătate pe un an	260 Lei.			

Grija pentru tineret.

„Adevărata renaștere a unui popor începe cu tinerimea sa; adevărata decadență tot de acolo începe”.

Acestea sunt cuvintele de „motto” ale unui mare profesor la cartea sa intitulată „*către noua generație*.” Și cât adevăr cuprind ele!

Imi vin în minte tocmai acum, după ce școalele și-au deschis larg porțile lor tineretului dornic de învățatura cărții; după ce școalele primare, licee și în fine orice școale de grad primar sau secundar au ținut încă să-și înceapă munca lor cu rugăciune de cerere, către Păstrătorul darurilor înalte, către Dumnezeu, — căci așa zice Cartea Sfântă: „*frica lui Dumnezeu este începutul înțelepciunii*”...

De aci încolo începe binecuvântata operă a muncii asidue și încurcate, a profesorilor; a muncii de deștelenire a facultăților intelectuale ascunse, de dezvoltare și perfecționare a facultăților morale ale școlărilor.

S'ar crede că toată această gigantică muncă de prefacere — ca să nu zic creiere — cade în exclusivă sarcină a profesorilor; nicidecum. Nu școala face pe omul cult, dupăcum nu ocna-riul face aurul. Ea se sârguiește zi de zi, o serie de ani, să cultive sămânța bună din om plivind în acelaș timp ca pe niște buruieni otrăvitoare înclinările cele rele. Dară ea singură este neputincioasă a-ți da de-a gata oameni de caracter.

Indcosebi oameni de caracter, școala fără ajutorul altor factori, nu poate să formeze. Și iată unii din acei factori apropiați ai școalelor:

În primul rând trebuie să amintim gazdele; adică familiile în cari din lipsă de internate este plasată o mare parte de școlari. Chestiunea alegerii gazdelor au sulevat-o și alții. Confratele orădean „Legea românească” o tratează cu toată seriozitatea cerută. Numai că acest confrate prea cere mult preotului când îl face moralmente responsabil de alegerea gazdelor *numai pe el, adică pe preot*. Adevărat preotul și dupăce păstoriții lui pornesc pe alte meleaguri, are datorința să grijească de ei; iară ea unul care cunoaște cât de cât orașele, trebuie să stea în ajutorul părinților neumblați, cu informațiuni și sfaturi bune. Uneori, când ei cunosc anumite familii, precum și nivelul lor moral, ei pot face bune servicii copiilor și părinților acelora. Dară singur preotul nu poate face totul! *Directorul* respectivei școale precum și corpul profesorilor săi sunt chemați să dea cele mai fondate informațiuni în această cauză. Ei cunosc diferite familii și numele de care se bucură acelea în oraș. Deaceea primii pioneri ai acestei probleme se chiamă a fi profesorii în frunte cu directorul școalei și numai în al doilea rând vine preotul!

L-ai adus pe copilul dela țară la școalele înalte din oraș și — indiferent — ajutat de preot l-ai plasat la o gazdă bună. Crezi oare că ești acum în stăpânirea unei garanții depline asupra creșterii bune a copilului? Sau să mai fie oare trebuință să-ți asiguri și colaborarea altor factori încă; să fie cineva care pândește ironic toată această armatură de asigurare — așteptând momentul oportun, ca să-ți *dărâne* toate planurile frumoase? Adevărat, este:

Copilul iese pe stradă, la plimbare la jocuri; lucruri pe cari — în ciuda tuturor opririlor — natura i le réclamă imperios. Să zicem că iese inofensiv la o plimbare. De pe cel dintâiu perete îi isbește fața — așa cum îi isbește bunul simț al oricărui om — o reclamă care pozează o femeie aproape nud, sau un alt chip tot așa de indecent. Firește asupra copilului dela țară, sfios și curat la suflet, acestea fac proastă înrâurire. În el se trezesc prematur instinctele și în cele mai multe cazuri de acest fel, adio gazdă și școală cu sfaturi bune și învățături cu tot; pretimpuriu el cade în mrejele desfrâului și face imposibilă o înrâurire bună.

Aceasta-i o pildă din miile de cazuri, cari în toate părțile îți isbesc simțurile și-ți biciuiesc bunul simț!. — Mediul social, în fel și chip îngreuniază opera educativă, dacă nu o atacă față'n față, ca în amintitul exemplu. Dar va zice cineva: vorbe de prisos când reclama este liberă! Bine, vom răspunde, libertatea nu cuprinde în sine crucificarea bunului simț; poți face reclamă, dar decentă, cuviincioasă și nu ucigătoare de suflete! — E de mirat numai, că în asemenea împrejurări, nimeni nu găsește cuvânt de protestare, de infierare?! — Nu vede oare lucrul acesta toată lumea; nu-l văd preoții și profesorii reprezentați și ei în consiliile orașanești și comunale. De ce nu ridică cuvânt pentru stăvilirea puhoiului de imoralizare pe toate căile și cu toate mijloacele?!...

Un alt factor care pune destul balast în progresul educației bune este presa. Cum, presa? Indrăznește cineva, un anonim să atace presa, care este plămânul organismului social, care este a patra putere în stat, etc. etc?

E dureros, dar așa este. Mare parte a presei are influență dezastruasă asupra educației. Nu mă refer la presa pornografică, la revistele galante de cafea, ci la presa serioasă. Și să dovedesc cu un exemplu viu această aserțiune. Asupra unui profesor universitar, fost ministru, pentru care am adâncă stimă și-i retac numele — după plecarea guvernului din care făcea parte, chiar mult mai târziu, se abătuse ca un ciclon aproape întreaga presă, calomniindu-l și atacându-l în fel și chip. Doar în Sibiu s'a aflat o foaie bisericească care să protesteze împotriva

acelor atacuri furibunde. Nu e tocmai mult de atunci... Astăzi, spicuind asupra comisiilor de bacalaureat am găsit numele profesorului universitar între președinții comisiilor examinatoare la sesiunea din toamnă.

Avea dreptate profesorul Mehedinți atunci când zicea, că „nu mai merge cu pilda urâtă ce o dăm tineretului, prin aceste isbitoare, neconsecvențe. Răul trebuie împiedecat din rădăcină, și cât mai repede“....

Ajunserăm cu exemplul nostru la pragul examenelor de bacalaureat, unde protecționismul încarnat în politica atotputernică, nu tace decât să încoroneze o operă șubredă, fruct al vremilor în cari trăim. Dar să ne oprim la pragul lor!

Există Dumnezeu!

Extras din: *Les Merveilles de Mondes* de:

Th. Moreux.

Un chimist contemporan cu Lavoisier ar rămânea într'adevăr uimit, dacă venind în laboratoarele noastre, ar afla că atomul — al hidrogenului de pildă, această infimă particică a celui mai ușor gaz pe care-l cunoaște epoca noastră, — nu e decât o *genială sinteză* de corpuscule pe cari fizicienii au ajuns să le și numere.

Atom înseamnă: „care nu poate fi împărțit.“ Ei bine, atomul nostru de hidrogen se divide în două mii de părți distincte. Dar noi am împins și mai departe cercetările noastre. Această sinteză de mici particule, ne oferă o *genială arhitectură*. Dacă ochii noștri ne-ar permite să pătrundem în această lume infinitesimală, la care nu se poate ajunge nici chiar cu microscopul nostru, știți ce am putea constata? Un fel de sistem solar, unde totul e aranjat exact ca'n cele pe cari le cunoaștem: în centru un soare destul de mare dozat cu electricitate pozitiv-negativă și care face un ocol infinit, cu o viteză de 1844 metri pe secundă.

Toți acești sateliți par niște planete foarte minuscule cari se învârtesc în aproape unul și acelaș plan. Aranjarea aceasta ne amintește în totul de inelul lui Saturn, care evoluiază în jurul masei celei mari, situată'n centru.

Așa dar, dela atom la moleculă, la pământ și lună; dela pământ la soare; dela soare la diferite sisteme cari execută mereu de veacuri mișcările lor de revoluție, *totul pare a fi construit după unul și acelaș plan genial al divinității.*

Una și aceeași lege, pe care noi de abia o întrevădem, produce, conform circumstanțelor și mediului, efecte infinite de variate.

Mecanica cerească pare că îmbrățișează ntr-o singură sinteză, toate fenomenele materiei; dar această știință se complică pe măsura în care centrele de atracție se apropie între ele, pe care noi le studiem în mișcările imperceptibile ale atomilor, descoperite ntr'un mod cu totul deosebit de fizica moleculară.

În știința misterioasă a infinitului minuscul, în care omul străbate pe zi ce trece tot mai mult, natura ne apare tot așa *plină cu minuni* ca și în domeniul infinitului majuscul. *În nici o parte disordine, pretutindeni se poate vedea sigilul unei mâini supravegheată de o gândire care a văzut a priori totul; care a plasat toate după o regulă, cu o măsură și cu o chibzuință care te face să cugești — fără să vrei — la existența unei Ființe creatoare și guvernatoare a tot ce există și poate exista.*

Tradusă din franuzește de:

A. U. Doloveanu.

Problema educației religioase-morale în liceu.

(Continuare).

În lumina celor spuse despre scopul și materia religiei în școlile noastre secundare, socotim că noua programă a învățământului religios cuprinde în sine toate învățăturile bisericesti indispensabile elevilor noștri pentru a-și forma o conștiință religioasă-morală care să le servească de busolă în viață, potrivit cu starea lor socială.

Materia istorică, scoasă din Biblie și din Istoria bisericii este astfel aleasă încât corespunde scopului religiei în școlile noastre secundare, adică ea cuprinde numai fapte și întâmplări cari fac pe elevi să cunoască biserica noastră cu învățăturile și așezămintele ei, le dezvoltă sentimente alese și întăresc voința morală.

S'au omis amănuntele subtile care n'au importanță practică pentru viața morală a elevilor și sunt de prea mică însemnătate educativă. Așa de pildă în clasa I. unde se prevede Istoria Vechiului și Noului Testament, viața și minunile Mântuitorului s'a luat din Vechiul Testament în 12 lecțiuni, numai materia pregătitoare absolut necesară pentru înțelegerea economiei dumnezeiești; lăsându-se la o parte chestiunile care privesc mai mult istoria poporului iudeu. (Credem că foarte bine a făcut comisia pentru fixarea pro-

gramei religioase când n'a dat ascultare celor cari cereau pe motive naționale și anti-semite, excluderea totală a Vechiului Testament din învățământ. Între Vechiul și Noul Testament există legătura organică. Multe dintre învățăturile Testamentului Nou își au explicarea în cel Vechiu. Însuși Mântuitorul se provoacă de nenumărate ori la el. Deasemenea o mulțime de practici bisericesti, mai ales în biserica ortodoxă, își au originea în legea veche. Incât o înțelegere deplină a Testamentului Nou, fără cel vechiu este imposibilă afară de asta câtă importanță pedagogică are Testamentul Vechiu prin marile figuri ale prorocilor, totatătea exemple vii de credință statornică și moralitate adâncă!*)

Felul cum s'a distribuit materia de asemenea corespunde dezvoltării intelectuale și morale a elevilor:

în clasa II. parabole și învățături.

în clasa III. Istoria bisericii universale, cu elemente de catehism și liturgie.

în clasa IV. Istoria bisericii române.

în clasa V. Dogmele bisericii creștine ortodoxe cu supliment de liturgie.

în clasa VI. Morala creștină.

în clasa VII. Apologetica.

Aceasta în ce privește materia istorică a religiei.

Ne surprinde însă faptul că programa analitică nici nu face amintire despre materia pe care am numit-o *practică* și prin care am înțeles rugăciunile, cântările, cetirile, faptele bune și în special participarea *activă* la viața bisericească sub toate manifestările ei. Pentru exercițiul acestor forme de materie practică programa nu prevede nimic, încât cetind-o fără să vrei te întrebi dacă profesorul trebuie să conducă elevii la biserică sau nu, căci despre aceasta nu se face deloc mențiune!? Însă în acest caz, se va putea face foarte bine *instrucție* religioasă seacă, dar nici de cum *educație* religioasă. Căci fără *exercițiul acestor forme, fără participarea activă* la viața bisericească, cunoștințele religioase rămân moarte în sufletele elevilor și deci toată instrucția religioasă e fără de nici o valoare practică pentru viața lor.

Am zis participarea *activă* și accentuăm acest lucru, deoarece participarea *pasivă*, așa cum se practică ea astăzi, nu e de nici un folos; dimpotrivă, e de-adreptul ostilă scopului religiei căci face pe copil să *urască* biserica la ale cărei servicii divine, pe care i se *impune* să le frecventeze, el nu-i decât un simplu spectator.

*) Să înțelege că bine a făcut. Învățăturile de credință nu se pot baza pe lucruri și elemente vremelnice. Cu principiile de naționalism, șovinism etc. religia n'are a se ajuta (Nota Redacției)

În schimb, cu câtă tragere de inimă ar veni la biserică dacă ar ști că și el are un mic rol în tot ce se petrece acolo și nu este numai un număr mai mult în mulțimea celor aduși la biserică, sub supraveghere oarecum polițienească să facă act de prezență!! Și cât de bine s'ar putea realiza aceasta în biserică noastră strămoșească, unde serviciul divin este așa zicând o *contlucrare* a clerului cu mireni! Cu cât mai mult și mai puternic s'ar simți elevii legați, sufletește, de biserică, dacă ar putea să ia și ei parte la preamărirea lui Dumnezeu în cântare, citirea apostolului etc...

Această participare *activă* la cultul dumnezeesc e și singura în conformitate cu psihologia copilului, al cărui suflet se caracterizează tocmai prin tendința spre *mișcare*, spre *activitate externă* și prea puțin, ba chiar de loc, spre *meditație* profundă.

De aceea, cred că într-o viitoare programă a religiei va trebui să se dea deosebită atențiune materiei *practice*, acordându-se în plus câte o oră pe săptămână pentru exercitarea formelor ei, deoarece ce numai așa se va putea atinge scopul religiei în școlile noastre secundare, scop care, cum am mai spus, nu este acela de-a forma *teologi*, ci *buni creștini*, devotați în totul bisericii noastre strămoșești.

În legătură cu programa, o ultimă observație mai avem de făcut cu privire la reducerea numărului de ore în cl. VII. la una singură față de cele 2 ore pe săptămână, acordate filosofiei.

Firește că soliditatea cunoștințelor religioase ce primesc elevii depinde în primul rând de *metoda* ce întrebunțează profesorul la predarea lor. Dar cu o singură condiție: metoda să aibă posibilitatea de realizare și pentru aceasta o singură oră pe săptămână nu ajunge, mai ales că materia clasei a șaptea, Apologetica, cuprinde elemente de filosofia religiei creștine ce reclamă o dezvoltare mai mare pentru a putea fi înțelese bine.

Această degradare a religiei față de filosofie este cu atât mai condamnată cu cât tocmai în ultimele clase de liceu elevul este la vârsta în care sufletul său își încheagă o concepție sintetică despre viață și lume. Acest rol de *sinteză* cu caracter statornic și activ îl poate îndeplini, *deplin*, numai religia a cărei menire este tocmai să dea insului o concepție generală despre lume și viață.

Metafizica filosofiei oferă numai posibilități și probabilități; foarte rar, sau aproape deloc, *certitudini*.

(„Ceva precis și definitiv, valabil pentru toți, nu stă la capătul filosofiei“)...

Intemeindu-se doar pe biata „Frau Vernunft“, ea duce la *scepticismul* ucigător de suflete, care paralizează orice aspirație spre ideal.

Religia ne dă convingeri pentru viață și pentru eternitate, valori creatoare și sigure.

Cu atât mai puțin poate fi întocmită religia din punct de vedere al acelei *integrări într'un tot armonic*, ce se numește *cultură*: „acea armonică colaborare a tuturor elementelor sufletești într'un sistem de convingere cari să ne poată călăuzi în viață“.

Această armonie este exclusă fără participarea într'o largă măsură a religiei, căci în ultima analiză „tot la dogmă“ ajunge și filosofia după ce a satisfăcut procesul de „saturare“, a rațiunii. Căci „absolutul metafizic“ e tot așa de irațional și illogic ca și actul credinței manifestat în *dogmă*. Cu o singură și esențială deosebire: „absolutul metafizic“ este *sfârșitul* unui obositor suș, din care nu se poate coborî și nu se poate crea; „absolutul religios“ e un *inceput* originar și activ care implică un coborâș creator și constructiv. *Cultural*, lui îi revine rolul de căpetenie în încheierea unei sinteze pentru viață. Căci „nu pentru școală ci pentru viață Religia începe acolo unde orice filosofie încetează. *Incepe și creiază*“.

Iată, de ce trebuie considerată ca greșală pedagogică reducerea numărului de ore pentru religie în clasa șaptea, adică tocmai acolo și atunci când rolul religiei este mai amplu și mai mare.

De aceea credem, că e necesar să se revină asupra acestui lucru, căci încă odată, filosofia, chiar cea *spiritualistă*, e departe de-a putea înlocui religia și adesea, prin veșnicile ei ipoteze și oscilări poate lăsa *pustiu* în suflete.

(Urmează).

Daicovici D.
cand. de preot

Spicuri din Lirica religioasă în literatura noastră cultă.

Ceeace a caracterizat pe Român întotdeauna a fost simplitatea sa plină de farmec. Drepti și evlavioși ținând la obiceiurile ca și la datinile străbunilor, atunci când vremuri de bejenie îi amenințau, numai spre cer își înălțau rugămintea așteptând mila numai dela cel Atotputernic. Deaceea și viața social politică a Românilor din trecut, a fost strâns legată de viața religioasă. Evlavia lor față de cele sfinte s'a manifestat în faptele lor pioase. Zidurile falnicelor monastiri

și bisericii zidite cu cheltuiala domnitorilor ori a boerilor chiaburi ne sunt mărturie. Multe cărți bisericesti tipărite ori scrise cu mâna ne glăsuiesc cât de sârguincioși erau călugării noștri.

Poezia religioasă — exprimarea celui mai înălțător și nobil simțământ de adorațiune față de supremul Creator pe cât de majestuos pe atât de îndurător prin bunătatea ce-o revarsă asupra tuturor — s'a dezvoltat la poporul nostru de timpuriu.

Metropolitul Dosofteiu creatorul poeziei scrise la români, a făcut cea dintâi încercare la 1673 prin publicarea „saltirei în versuri“:

La apa Vavilonului
Jelind de țara Domnului
Acolo șezum și plânsem
La voroavă că ne strânsem
De te-aș mai putea vedea
Ierusalime cetate...

erau versurile cari pe acea vreme rășunau în gura tuturor.

Următorii lui Dosofteiu părăsiră această formă de poezie și dăbia în perioada eroică, pe la 1850 s'au găsit poezii cari dând un nou avânt literaturii, au știut să cânte sub o formă aleasă sentimentul religios. — Heliade Rădulescu, Bolintineanu, Gheorghe Asachi, Alexandrescu și alții, s'au făcut celebri și neîntrecuți în literatura noastră tocmai prin faptul că poeziile lor cele mai bune sunt de natură lirico-religioasă. — Poezia „Candela“ a lui Alexandrescu, obiectul unei inspirații religioase de ritual exprimă admirația nemărginită pe care poetul o are într-o biserică față de candela ce pâlpăie mistic la icoană. — Compară candela cu raza mângâerii care aduce înaintea Creatorului umilele noastre rugăciuni și i-se pare că Mântuitorul Crucificat îi arată cum la judecata de apoi vor fi chemați să-și deie seamă nedreptății și nedreptul. Și după cum desnădăjduit corabierul, când marea-i infuriată, aleargă spre liman să se salveze, tot așa și poetul în clipele de sbuciumare sufletească va alerga la candela pâlpăindă să-și spună păsul și să capete dumnezeiască liniște. — Dar evlavია lui Alexandrescu se evidențiază mai bine în „Rugăciune“. Credința lui nu-i credință fanatică bigotă, ci o credință curată — neprihănită — cu scop mai înălțător decât obișnuitul de până aci. — Nu cere dela Domnul avuții pământești cari sunt efemere și fără folos, ci cere minte curată, îndrumare pe cărările virtuții, ferire de patimi și slăbiciuni, cere liniște senină și nici vitregia sorții n'o cere Alexandrescu.

(Urmează)

Cuvântarea

rostită în biserica catedrală din Caransebeș
la 28 Iulie 1929.

de protopresbiterul Andreiu Ghidiu.

Dacă m'a învrednicit bunul Dumnezeu să slujesc astăzi la acest sfânt altar, — dați-mi voe ca întru cinstea zilei de astăzi să Vă întretin câteva minute, cu smeritul meu cuvânt!

Sunt multe și însemnate zilele, pe cari ni le-au dat anii 1917 și 1919, în cari armata noastră vitează s'a încununat cu laurii isbândeii și biruinței. Pe când nemții au intrat în București, poruncă ni s'a dat, ca să tragă ciopotele la toate bisericile și preoțimea să facă rugăciuni de mulțumită pentru păruta și rușinoasa biruință a nemților.

Vă puteți închipui cu câtă durere trebuiam să facem noi preoții cerutele rugăciuni. Lipsea adevărata căldură în inimile preoțimei, din care cauză nici milostivul Dumnezeu nu le-a auzit și ascultat!

Când la 4 August 1919 ni s'a vestit intrarea triumfală a armatei române în Budapesta, am alergat noi preoții la sfintele biserici, întocmai ca muierile mironosițe cu mirul credinței, am înălțat rugăciuni și am depus pe altarele sfintelor biserici prinosul nostru de recunoștință.

A intrat viteaza noastră armată în Budapesta sub comanda generalului Mardărescu și în parte sub comanda generalului Moșoiu, pentru ca să le facă Ungurilor rânduială în casa lor proprie și să-i apere de bolșevismul lor propriu unde în cursul lung de peste 1000 de ani, numai biruitorii a jumătate Europa, adică Turcii își mai pusese rădăcinile. Și cu acest prilej porecla Ungurilor și batjocura lor la adresa Românilor armata română o prefăcut în renume. O zi măreață și binecuvântată de Dumnezeu este și ziua de 6/19 August 1917, care a făcut epocă în analele armatei române. Este ziua biruinței hotărâtoare a armatei române asupra dușmanului, este ziua biruinței dela Mărășești.

Unde este glasul, unde sunt strunele și organele vrednice de a preamări această zi?

În momentul sărbătoririi acestei zile îmi vin în minte prevestitoarele cuvinte ale psalmistului David, carele zice: „*cei ce seamăna cu lacrimi, cu bucurie vor culege.*“

Cu lacrimi a sămănat poporul românesc, atât cel din regat cât și cel din provinciile alipite. Sămănătura lui însă a căzut tot pe piatră, ea nu încolțea, ca să aducă roadele ei și tot mai multe lacrimi cerea.

A început neamul românesc, învitat de duhul vremii, să semene cu sânge. Acest

sânge a îngrășat pământul, a muiat piatra, sămănătura a încolțit, a adus roadele ei și iată acum *secerăm cu bucurie!*

Mărit și preamărit să fie numele Tău Doamne Dumnezeul nostru și al părinților noștri, pentru că ai învrednicit armata română să-și poată vedea visul cu ochii!

Biruința dela Mărășești, Mărăști și Tisa mai are și în altă privință însemnătatea ei, însemnătate culturală.

Aceste biruințe au delaturat toate piedecile au prefăcut căile colțuroase în căi netede, ne-a asigurat baza culturai intelectuale, a dat posibilitatea să ajungă poporul românesc la acel grad de cultură, ca cu o mână să țină plugul și cu cealaltă cartea și până plugul răstoarnă brazdă după brazdă el să resfoaie foaie după foaie, din care să cetească despre virtuțile strămoșești, despre obârșia neamului, cari să-i încălzească sufletul, despre legendara luptă și biruința dela Mărășești, care să-i fie pildă în ochii lui și cu o cale să serviască de învățatură neamului și altor neamuri trufașe, cari ar mai îndrăzni să calce pământul sfânt al Românului.

Un alt eveniment de mare însemnătate este intrarea armatei române în Caransebeș la 28 Iulie 1919 la 6 oare seara sub comanda generalului Badescu și colonelului Bucică. Aceasta intrare n'a fost la străini ca cea din Budapesta, ci a fost intrarea fratelui la frate, ca să se salute și îmbrățișeze. A fost întâmpinată armata la crucea din piața unirei de Prea Sfințitul episcop de atunci al Caransebeșului Dr. Ilie Miron Cristea acum Prea fericitul Patriarh al României întregite și mari.

Din cele împărtășite vă puteți convinge, că brava armată română și-a ridicat ea însași monumentul „aere perennis regalique situ, pyramidum altius” adică un monument mai tare de cât armata, cu situație regală, și mai înalt de cât piramidele. Supremului Comandant Maiestății Sale Regelui Mihai I. și armatei să le zicem: „Mulți ani fericiți să fie tot biruitori și învingători”.

Amin.

Biserița din satul copilăriei mele.

Meditație de preotul Sinesiu Bistreanu.

(Continuare)

Par'că însă îmi șoptește un tainic glas, că *biserica* aceasta nu e cercetată de credincioși, cum era odinioară cercetată *biserița*. Și mi vine să dau crezământ șoaptei, căci ca preot bătrân m'am convins, că românul din vremea de acum nu se mai aseamănă cu românul din trecut;

că aceia din trecut erau mai puțin cărturari, dar erau onești, cu temere de Dumnezeu și își iubeau mult legea moștenită dela părinți. Noi, cci din vremurile de față, ne considerăm de foarte înțelepți, deși aieva suntem numai spoți cu carte și suntem răi, neașezați, puțin crezători în strămoșeasca lege și foarte ușuratici în ale credinței.

Am mai auzit și o tristă veste, că în satul copilăriei mele, străinul — vrăjmaș neamului românesc — ar fi semnat zizanie și semânța a prins rădăcini adânci. Pacostea e că o seamă dintre tovarășii mei de copilărie, sau feciorii lor, s'au dovedit slabi de inger, și au părăsit strămoșeasca lege: și-au vindut sufletul străinului. Că ce fel de numire au în noua lor lege, nici ei nu știu s'o spună; zic că-s pocăiți. Sub acest nume se înșiră, bapțiști, adventiști, nazarineni, studenți în biblie, studenți, seceratori, pentecostaliști și evangheliști de ultima oară; iar ca poclon dela răsărit: lipoveni, duhoborți, molocani, scapeți, inochentiști. Și se zice cu drept cuvânt că: Și unele și altele tind a slăbi și desorganiza biserica noastră ortodoxă română. Dar, în sensul cuvintelor unor oameni d-ai bisericii: „Noi trebuie să avem privirile îndreptate mai ales asupra sectelor, cari au legături cu străinătatea, de unde vin și intervențiile și sumele bogate pentru susținerea propagandei....”

Eu însă una știu și susțin, că acești români — cari și-au părăsit biserica strămoșească și s'au pocăit — au încetat de a mai fi români, și sunt rătăciți și năimiți vrăjmașului, ba ei ne sunt perfizi vrăjmași ai românilor ca nație și ai moșiei străbune.

Auziți dragii mei și vă faceți cruce, că acești rătăciți dela legea părintească, și-au pierdut frica de Dumnezeu și n'au pic de remușcare; căci prin părăsirea bisericii românești: susține numai o credință spoită despre Dumnezeu Făcătoriu!; au lăsat la o parte pe sfințitoriu! Duh sfânt; își bat joc de sfânta Născătoare a Mântuitoriu!, această femeie sfântă care ne-a dat nouă pe Iisus cel bun, blând și înțelept; necinstesc pe marii în suferințe sfinți mucenici; apoi sfinții apostoli ai lui Christos, sfinți și cuvioși părinți și mai zic, că sfânta cruce e o spânzurătoare. Ei, în retăcirea lor sunt sfătuiți de predicatorii lor neromâni, ca să țină numai la Iisus Christos, dar nu și la așezămintele sfintei biserici întemeiate de Mântuitoriu! Christos și alcătuite de sfinții apostoli, tot pe temeiul învățăturilor și povețelor date de Iisus.

Predicatorii aceștia vreau să obicinuiască pe bietul român rătăcit ca să se lapede de o seamă de învățături din legea creștină, și fiind

credința lor atât de șubredă, de îndoelnică, ușor e ca ulterior să fie convinși a părăsi pe Christos și vor deveni primejdioși și o nenorocire a neamului și unelte de folosință străinilor cari ne urăsc mult.

Rătăciții de felul acesta o pătesc ca acel stăpân de casă, carele din pricina unei ori a nepăsării, nesocotește împrejurarea, că vântul i-a smuls o țiglă de pe acoperișul casei; trece vremea, se abat vânturi de toamnă cu viscole și tot mereu cade la vale țiglă de țiglă și se descopere acoperișul și stăpânul casei — în timp de iarnă — se pomenește cu casa despoiată, și ploile și zăpada ruinează întreaga casă.

Cu legea de credință să nu glumim, că știut este, că prima încercare e ceva mai cu anevoe, d'aci încolo pornim repede la rău. Și pe românii rătăciți tot aceași soarte îi așteaptă și o susținem fără ură, că ei se potrivesc oilor bolnave, nu știu încotro merg.

Oare nu'i boală, ca om întreg la minte să-și părăsească legea pomenită din moși-strămoși, carea aproape două mii de ani ne-a susținut ca români, ne-a dat puterea de a ne împotrivi cutropitorilor barbari.

Și acești rătăciți nu mai sărbătoresc marile sărbători ca Nașterea și Botezul Domnului, Învierea lui Iisus Christos, Pogorîrea Duhului Sfânt; apoi nu prăznuiesc ziua sfinților apostoli Petru și Pavel, tot așa Adormirea și Nașterea sfintei Născătoare; pe sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil, ori Cuviosul Părinte Nicolae, nu nimica. Au necinstit sfintele mari posturi; nu se botează ca noi, nici se cunună în biserică; iar în casele lor nu au icoane sfinte, nici chiar pe a lui Iisus. Când au vr'un bolnav în casă, nu-l împărtășesc cu sfântul corp și sânge al lui Christos, nici luminare nu aprind, sau să-i pună în mână, nu fac pomeni; iar ca culme a rătăcirii: mormântul nu-l împodobesc cu sfânta cruce.

(Va urma).

ȘTIRI

Vizitațiune canonică. Prea Sfințitul nostru episcop e hotărât — întrucât nu vor obveni piedici între timp — să întreprindă în cursul acestei săptămâni vizitațiune canonică la credincioșii din eparhia noastră aflători pe teritoriul Regatului Sârbo-Croato-Sloven, cari n'au putut fi cercetați anul trecut.

Deschiderea sesiunii Sfântului Sinod. La 4 Octombrie a. c. se va redeschide sesiunea prorogată a Sfântului Sinod.

Congresul național bisericesc, conform Art. 10 din statutul de organizare bisericească, este convocat anul acesta pe ziua de 14 Octombrie — serbătoarea Cuvioasei Paraschiva — în București.

Ministerul Instrucțiunii a dat — nu de mult instrucțiuni privitoare la libera vânzare a manualelor didactice. Semnalându-i-se acum călcarea dispozițiilor ministerul a cerut inspectoratelor să comunice numele acelor membri ai corpului didactic, care s'au abatut dela ordinele date.

In Palestina continuă masacrele. Măsurile luate de autoritățile engleze nu au putut duce la o domolire a spiritelor întărite în Palestina. Arabii instigați de anumiți fanatici se dedau într'una la masacre cari — cu mici intreruperi — continuă zi și noapte.

Concurs.

Consiliul parohial ort. român din comuna Vrani, protopresbiteratul Bisericei-albe, escrie concurs pentru ocuparea postului de capelan cu drept de succesiune pe lângă parohul Nicolae Balmez, la parohia de clasa a II-a, cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în Foaia Diecezană.

Emolumente :

1. Una a treia ($\frac{1}{3}$) parte din pământul sesional, adecă 8 jug. din parcela numită „Seleuș“ și 3 jug. dela parcela „Vicinic“.
2. Una a treia ($\frac{1}{3}$) parte din venitele stolare uzitate.

De locuință deocamdată se va îngriji alesul.

Recurenții își vor înainta cererea de concurs adjuată cu documente prescrise, Prea On. Oficiu protopresbiteral ort. român în Răcăjdia, iar cu prealabila incuviințare din partea acestui Oficiu se va prezenta în vreo Duminică sau sărbătoare în sf. biserică.

Vrani, din ședința Consiliului parohial ținută la 24 Iunie 1929.

1—1

Consiliul Parohial.

In conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Judecătoria mixtă Caransebeș secția cf.

No. 1822/1929 cf.

Publicațiune de licitație și condițiile de licitație.

In cauza de executare pornită de urmăritoarea Firma Banca Graniței s. p. a. în Caransebeș contra urmăritului Bunei Ivantie, soția sa născ. Olariu Maria și Bunei Luca dom. în Zavoiu la cererea urmăritorului Judecătoria ordonă licitațiunea execuțională, în baza § 144. 146. și 147. din legea LX din 1881, asupra $\frac{5}{7}$ parte din imobilul înscris în c. f. a comunei Zavoiu No. c. f. 21 Casa No. 11 cu curte în Intravilan 330 stp. prețul de strigare 20.000 Lei.

No. top. 28 Câmpu mare 1. fânați 900 stp. prețul de strigare 4.000 Lei.

No. top. 52 Gura Bălții II. arătură 800 stp. prețul de strigare 7.000 Lei.

No. top. 87 Seliștie din Deal I. arătură 1 jug. prețul de strigare 14.000 Lei.

No. top. 69 Neue Ortslage grădini de 175 stp. prețul de strigare 500 Lei.

No. top. 27 Câmpu mare I. fânaț 800 stp. prețul de strigare 4.000 Lei.

No. top. 51 Gura Bălții II. arătură 800 stp. prețul de strigare 7.000 Lei.

No. top. 88 Seliștie din Deal I. arătură 1 jug. prețul de strigare 20.000 Lei

No. top. 56 Alte Ortslage grădină 400 stp. prețul de strigare 2.000 Lei.

No. top. 69 Neue Ortslage grădină 175 stp. prețul de strigare 500 Lei.

Fără No. top. F. Fântânele grădini 475 stp. prețul de strigare 5.000 Lei.

Fără No. top. Cocini II. fânaț 1 jug. prețul de strigare 15.000 Lei.

Fără No. top. Ortslage III. 400 stp. prețul de strigare 2.000 Lei.

Pentru încasarea creanței de 2.600 Lei, capital interese de 12% dela 18 August 1928, spese de proces și de executare de 1068 Lei, fixate până acum spese de 520 Lei, fixate acum pentru cererea de licitațiune; precum și pentru încasarea creanței de 86 Lei, capital și accesorii ai firmei „Sebeșana”, pentru 8500 Lei, capital și accesorii ai lui Ion Simeria și pentru 988 Lei pentru capital și accesorii ai firmei Henric Wolf și fiul.

Fixează termen pentru ținerea licitațiunii, pe ziua de **2 Noemvrie 1929 ora 10 la casa comunală a comunei Zăvoiu.**

În baza § 150 legea LX din 1881, condițiunile de licitație se stabilesc după cum urmează:

1. Imobilul supus la licitație nu poate fi vândut cu preț mai mic de jumătate resp. două treimi din prețul strigării (§ 26 XLI 1908).

2. Cei cari voesc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc, drept garanție 10% din prețul de strigare, în numerar sau în efecte de cauție, socotite pe cursul fixat de § 42. LX. 1881, ori să-i predea aceluiaș delegat chitanța de depozitarea judecătorească prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (§ 147. 150. 170. legea LX din 1881, § 21 XLI 1908.)

3. Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat de cât cel de strigare, este dator să completeze imediat garanția fixată după procentul prețului de strigare până la acelaș procent al prețului oferit. — Dacă nu îndeplinește această îndatorire, nu se va ține seamă de oferta sa și nu mai poate lua parte la licitație; care se va continua fără amânare.

Caransebeș, la 24 Iunie 1929.

pentru conformitate

Leo Pető mp. jud.

I. Vasilievici p. dir. cf.

Corpul Portăreilor, Tribunalul Caransebeș.

Nr. 339 Port. 1929.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul Portărel de pe lângă Tribunalul Caransebeș în baza art. 102 din legea LX din 1881 și în baza art. 19 din legea 1908 prin aceasta public, că în urma decisului Judecătoriei mixte din Caransebeș de sub Nr. 1265/1928 efectuându-se execuțiunea la 26 Aprilie 1929 în favorul următorului

Dr. Nicolae Ionescu adv. în Caransebeș pentru suma de 400 Lei — bani capital și acces. mobilele sechestrate și suprasedstrate, cari s'au prețuit în 1400 Lei — bani și anume: un car cu osii de lemn uzat cu lanț, un pat de brad vopsit, se vor vinde prin licitație publică. Deci în urma decisului Judecătoriei mixte din Caransebeș de sub Nr. 3913/1929 G. pentru încasarea creanței de 400 Lei — bani capital cu 12% interese din 29 Noemvrie 1926 și spesele de 673 Lei — bani staverite până în prezent, se fixează termenul de licitație pe ziua de **1 Octomvrie 1929 la orele 3 p. m. în comuna Marga la locuința urmăritului și toți aceia cari au voie de a cumpăra sunt invitați cu acea observare, că mobilele menționate mai sus, în baza art. 107, 108 din legea LX din 1881 se vor vinde celor cari vor oferi mai mult pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.**

Intrucât mobilele supuse licitației s'au mai sechestrat și înainte și după această fixare de licitație și din partea altor creditori și aceștia au drepturi câștigate de acoperire asupra licitației, în baza art. 120 a legii LX din 1881 deci se va efectua și în favorul acestora.

Caransebeș, la 13 Septemvrie 1929.

Portărel M. Guran

Corpul Portăreilor Tribunalul Caransebeș.

Nr. 752 Port. 1928.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul Portărel de pe lângă Tribunalul Caransebeș în baza art. 102 din legea LX din 1881 și în baza art. 19 din legea 1908 prin aceasta public, că în urma decisului Judecătoriei mixte din Caransebeș de sub Nr. 7686/1927 efectuându-se execuțiunea la 21 Septemvrie 1928 în favorul următorului Francisc Galli din Caransebeș reprez. prin avocatul Dr. Emerich Lukács domiciliat în Caransebeș pentru suma de 2300 Lei — bani capital și acces. mobilele sechestrate și suprasedstrate cari s'au prețuit în 8000 Lei. — bani și anume: una mașină de cusut marca Neumann, un gramafon, un ceas pendulă, una oglindă de perete cristal, se vor vinde prin licitație publică. Deci în urma decisului Judecătoriei mixte din Caransebeș de sub Nr. 5796/1928 G. pentru încasarea creanței de 2300 Lei. — bani capital cu 12% interese din 3 Iulie 1927, și spesele de 1094 Lei — bani staverite până în prezent, se fixează termenul de licitație pe ziua de **8 Octomvrie 1929 la orele 11 a. m. în comuna Caransebeș la locuința urmăriților și toți aceia cari au voie de a cumpăra sunt invitați cu acea observare, că mobilele menționate mai sus, în baza art. 107, 108 din legea LX din 1881 se vor vinde celor cari vor oferi mai mult pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.**

Intrucât mobilele supuse licitației sau mai sechestrat și înainte și după această fixare de licitație și din partea altor creditori și aceștia au drepturi câștigate de acoperire asupra licitației în baza art. 120 a legii LX din 1881 deci se va efectua și în favorul acestora.

Caransebeș, la 13 Septemvrie 1929.

Portărel M. Guran.